

Participatie visie Landschapspark Oud Zuilen

Basisinformatie

Datum	19 april 2022
Gespreksleider	Gertjan te Hoonte
Tijd	19.30-20.45 uur
Zaal	Stadhuis, grote trouwzaal
Soort bijeenkomst	Bespreken raadsbrief
Werkvorm	Gesprek tussen raadsleden ambtenaren, genodigde betrokkenen en andere belangstellenden.
Portefeuillehouder	wethouder Van Hooijdonk
Betrokken ambtenaren/presentatoren	3 ambtenaren GU
Griffiemedewerker	Petra van den Hurk, Marlies Smeets
Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie: Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte van 12 mei 2022. De raad besluit in principe hier over tijdens de eerstvolgende raadsvergadering. Wilt u nog informatie delen met raadsleden, stuur dit naar raadsinformatiebijeenkomst@utrecht.nl
Links naar	Website gemeente en facebook
Deelnemers	22 deelnemers deelnemer, SOLGU deelnemer, Luister namens Zo is Zuilen (magazine) deelnemer, Vereniging Dwarsverband deelnemer, lid ban Wijkplatform Overvecht deelnemer, Stichting Slot Zuilen deelnemer, omwonende van natuurgebied Zuilen deelnemer, Omringende bewoner van landschapspark Oud Zuilen deelnemer, namens meerdere bewoners en PvdD

Programma

- Opening door Gert Jan te Hoonte als gespreksleider die het programma en de spelregels toelicht, plus korte toelichting agenderende fracties(s)
- Presentatie Peter van Sterkenburg, Gemeente Utrecht
- Ruimte voor vragen van raadsleden en vervolgens ook van bewoners of (belangen)organisaties
- Ruimte voor insprekers, uit diverse hoeken aanwezig. Tussendoor ruimte voor raadsleden om vragen te stellen.
- Reflectieronde; agenderende fracties geven aan wat ze hiermee doen. Op 12 mei staat al een commissiedebat gepland.
- Afsluiting

Motivatie

Agendeerders; Anne Sasbrink (PvdD), Hester Assen (PvdA), Rachel Heijne (GroenLinks), Nadia Stylianou (D66).

Motivering:

De fracties willen een toelichting op de plannen voor Landschapspark Oud-Zuilen, het proces daarnaartoe en daarover in gesprek met bewoners uit de wijken/ stad en de impact daarvan voor mens en dier.

In februari is een brief ontvangen van het college over de plannen voor Landschapspark Oud-Zuilen en de participatie in het proces. Deze staat al geagendeerd voor een commissiedebat op 12 mei maar de fracties willen hierover ook graag een Raadsinformatiebijeenkomst o.a. omdat zij tijdens de verschillende verkiezingsdebatten merkten dat dit onderwerp onder bewoners in omliggende wijk erg leeft.

De fracties willen indien haalbaar een ambtelijke toelichting op de plannen en het proces en hebben daarbij o.a. deze vragen:

- O.b.v. welke behoeftes zijn de plannen voor Landschapspark Oud-Zuilen gemaakt?
- Hoe wordt rekening gehouden met de huidige dierenpopulatie in het gebied en de mensen die hier nu hun bedrijf hebben (boer) of recreëren?
- Welke doelen worden met het plan voor het park behaald?

De fracties willen over de plannen ook in gesprek met betrokkenen en omwonenden of anderszins betrokken inwoners:

- Hoe zijn zij betrokken bij de totstandkoming van de plannen?
- Hoe hebben zij de participatie ervaren?
- Wat vinden zij van de plannen en welke eventuele aanvullingen hebben zij op de plannen?

Bijdrage

Deelnemer

Ik heb een petitie opgestart voor behoud van rust in het natuurgebied Oud Zuilen.

<https://petities.nl/petitions/behoud-de-rust-in-natuurgebied-oud-zuilen?locale=nl>

Deelnemer

Het stukje natuur tussen Slot Zuilen en de Keizerbrug is een gevestigd gebied dat belangrijke diersoorten (o.a. veel vleermuizen, hazen en ijsvogels) huisvest en waar het heerlijk wandelen is. Het is eeuwig zonde om dit gebied, dat nu ook al met plezier benut wordt door recreanten, te veranderen en te verstoren. Voor de leefbaarheid van de stad en de psyche van de inwoners is dit gebied in de huidige staat essentieel.

Deelnemer, SOLGU

Tijdens corona waren de bewoners van Utrecht aan hun huis gekluisterd. Eén van de weinige mogelijkheden voor ontspanning en om in beweging te komen voor individuele bewoners was het maken van een ommetje. Naarmate de ommetjes in de omgeving aantrekkelijker zijn (recreatief, groen ed) zullen de bewoners daar vaker gebruik van hebben gemaakt. Het Solgu heeft 5 stadsparken in Utrecht getoetst op toegankelijkheid en kwam een groot aantal belemmeringen tegen. Nu hoeft natuurlijk niet alles voor iedereen toegankelijk te zijn, maar wij willen wel dat iedereen iets van zijn gading in elk stadspark kan vinden. Iemand die bijvoorbeeld afhankelijk is van een rollator, moet toch minimaal vanuit zijn/haar wijk het park kunnen bereiken en een aantrekkelijk rondje door het park kunnen lopen. Ook mensen met een visuele beperking (waar nu helemaal geen aandacht voor is) zouden een rond moeten kunnen lopen op een pad dat zij met de taststok makkelijk kunnen herkennen. Het gaat niet om geleidelijnen, maar het gaat vooral om onderhoud. Het Solgu zou graag zien dat elk park toegankelijk is te beginnen met het landschapspark Oud Zuilen. Daarnaast is het belangrijk om te weten dat het lange afstandswandelpad de Koninklijke Weg (geheel toegankelijk voor rolstoelgebruikers!) dwars door dit gebied loopt.

Deelnemer

Ik wil online aan de bijeenkomst deelnemen om de ambtelijke toelichting, inbreng van anderen en de discussie daarover te horen. Dat zal ik gebruiken voor de informatie en meningsvorming in het Bewonersplatform Overvecht. Op dit moment is er vanuit het Bewonersplatform Overvecht nog geen reactie op de ambities en plannen voor Landschapspark Oud Zuilen. Vragen of reacties die ik zal inbrengen zijn daarom op persoonlijke titel.

Aanvulling:

In aanloop naar de Raadsinformatiebijeenkomst a.s. di. 19 april over Landschapspark Zuilen stuur ik onderstaande inbreng.

Dat is op persoonlijke titel. Bij mijn aanmelding voor de RIB heb ik benoemd dat informatie uit de RIB benut kan worden voor meningsvorming of latere inbreng via het Bewonersplatform Overvecht, waar ik mee verbonden ben.

Het gebied rond Oud Zuilen heeft voor mij als bewoner van Overvecht (bijna grenzend aan de Vecht) een grote waarde. Ik fiets er via de Vechtdijk makkelijk heen om te wandelen of op een rustige plek te gaan zitten. Ik doe dat vaak en ken het gebied goed.

Vanaf de brug naar Zuilen tot aan de Westbroekse poldermolens voorbij het dorp Oud Zuilen is het een samenhangend gebied: landschappelijk, cultureel en historisch, en in beleving als groene en natuurlijke recreatieve zone. Deze samenhang is belangrijk en moet bij plannen en ingrepen voorop staan. De aanpak Landschapspark Oud Zuilen richt zich op het deel dat op Utrechts grondgebied ligt. Maar loopt ten noorden van de gemeentegrens verder als samenhangend gebied. Met slot Zuilen, het dorp Oud Zuilen, de meanderende Vecht en het groene en open landschap van de polders. Voor de bezoeker/gebruiker is er geen grens.

Verbeter de toegangen aan de randen van het gebied. Vooral naar het Zuilense bos vanaf de Vechtdijk zijn die onduidelijk, en niet goed ingericht (vaak niet meer dan een doorgetrokken pad dat

uitkomt op de weg). Kijk waar extra toegangen mogelijk zijn, waardoor mogelijkheden kunnen ontstaan voor meer grotere of kleinere wandelroutes. In het eerste schetsontwerp dat bij de startbijeenkomst gepresenteerd is, was dit nauwelijks aangegeven wat hier ideeën of kansen zouden zijn.

Richt de meeste toegangen in voor wandelaars en fietsers en beperk de toegangsplekken waar autoparkeren overheerst. En denk goed na over ongewenst gebruik dat kan ontstaan of worden versterkt op of door autoparkeerplaatsen. Dan denk ik aan gebruik van parkeerplaatsen als hang- en ontmoetingsplek, rotzooi achterlaten (de auto als rijdende picknickplaats) of afval dumpen. Er zijn te veel voorbeelden in de nabije en verdere omgeving waar dit regelmatig gebeurt. Een van de parkeerplaatsen die toegang geven tot het gebied ligt nu langs de zuidkant van de Slotlaan (ter hoogte van de Slotboerderij). Voor mij is dat een voorbeeld van een plek die beter zou kunnen. Het ziet die er naar mijn oordeel armetierig uit, het neemt als parkeerplaats relatief veel ruimte in, wordt niet intensief gebruikt als parkeerplaats en biedt verder weinig meerwaarde naar de omgeving en andere gebruikers van het gebied. Kijk kritisch naar dit soort plekken en wat daar beter mee zou kunnen.

De toegangswegen (Vechtdijk en 2de Polderweg) zijn smal en toename van (recreatief) autoverkeer is daar niet gewenst. Vooral de Vechtdijk kan in het zomerseizoen druk zijn met gebruikers die in gedrag verschillen: wandelaars, joggers, langzame en snelle fietsers, soms groepen sport/hard fietsers, allemaal door elkaar en niet altijd goed op elkaar letten. Dus wees terughoudend met stimuleren van bezoek aan het gebied per auto. Mijn indruk is dat een flink deel van de bezoekers per fiets of wandelend komt.

Een voetgangers en fietsbrug over de Vecht naar het wandelgebied aan de overkant kan een meerwaarde bieden, maar vraagt om een zorgvuldige inpassing aan beide kanten. Vooral de beperkte ruimte en het intensieve verkeersgebruik langs de Vechtdijk is dan een aandachtspunt. Langs de Vecht zouden meer plekken kunnen komen om te genieten van uitzicht over het water.

Behoud het karakter van rust, ruimte, groen en natuurwaarde met afwisseling tussen meer open en meer besloten elementen in het landschap. Bied mogelijkheden voor verblijf en rustig recreatief gebruik van het gebied. Maar maak er geen massaal recreatie gebied van zoals (op drukke momenten) de Maarseveense plassen. Voeg geen horeca of verwante activiteiten toe in het gebied of bij de toegangsplekken, maar versterk de horeca die er al is aan de randen van het gebied (zoals in het dorp Oud Zuilen, of in combinatie met bestaande voorzieningen, zoals tennisclub, tuinclub).

Wandelpaden in het Zuilense Bos zijn in periodes met regen vaak modderig. Kan dat verbeteren? Zorg voor meer zitplekken langs de wandelpaden, vooral op plekken met een interessant uitzicht. Een zitplek kan ook iets anders zijn dan de gebruikelijke bankjes, bijvoorbeeld een dikke boomstam of zitstenen waar je op kunt zitten. Maak er geen opvallende picknickplekken van. Als die er moeten komen concentreer die dan bij de toegangen of op een beperkt aantal plekken die het natuur en rust karakter het gebied niet aantasten.

Benut het erfgoed Belle van Zuylen en geef dat (nog meer) een plek in het gebied. Nu al zijn her en der in het gebied bordjes met teksten geïnspireerd op het leven en gedachtengoed van Belle van Zuylen. Maar ze zijn soms slecht vindbaar en niet (meer) verbonden door een herkenbare wandelroute en soms aangetast door vandalisme. Werk daarvoor samen met het Genootschap Belle van Zuilen. Ik heb er 9 van die bordjes kunnen vinden, maar misschien zijn er meer.

Verbindt/ presenteert deze (en andere) uitingen van en over Belle van Zuylen in beelden en een narratief over het gebied en cultuurhistorische achtergrond dat breder wordt uitgedragen, bijv. via een

website of gekoppeld aan activiteiten of uitingen. Dit kan op vergelijkbare manier met landschapselementen of historische beelden die verwijzen naar de Hollandse Waterlinie. Of naar de historische ontwikkeling van dit landschap (Vecht, Polders, waterbeheer, dorp en landgoed Zuilen).

In en naar aanleiding van de startbijeenkomst zijn door anderen al veel zaken benoemd die van belang zijn en die ik onderschrijf. O.a. de noodzaak om voldoende ruimte te houden voor dieren en natuurwaarde, zonder verstoring door recreatieve bezoekers. En de wens voor een meer natuurlijk agrarisch gebruik en beheer. Ik doe nu geen poging om dat te herhalen.

Deelnemer

Petitie: Behoud de rust in natuurgebied Oud-Zuilen

Wij willen geen park! Deze unieke boodschap komen wij aan de raad uitleggen.

Deelnemer

Ik wil graag iets inbrengen over het ecologische en ook het sociaal-economische belang van de voorgestelde plannen voor landschapspark Oud-Zuilen. Ik wil benoemen dat de huidige inrichting op die punten schraal is en dat er dus veel te winnen is met de herinrichting.

- De ecologische waarde van de huidige situatie is heel laag, met name voor de graslanden (raaigras, overbemest). Uit verslag van de infoavond van 23/2 lees ik verwarring over de groenwaarde, maar dat is niet correct. Het oogt wel groen, maar de diversiteit en de kwaliteit is laag. De vogelstand is niet bijzonder, de fauna ook niet, er zijn weinig insecten en daarin is ook geen diversiteit.
- Ook de waarde van het gebied voor de bewoners van Utrecht is veel te laag. De wandelpaden gaan grotendeels door de randen van het bos of moeten worden gedeeld met fietsers. Je kunt het gebied niet echt in.
- De potentie is er wel. Dat vraagt dan om ander beheer en andere inrichting. Als je dat slim doet ontstaan er veel kansen voor natuur, economie en voor welzijn van de bewoners vd stad.
- Beheer:
- Verschraling, lokaal top laag verwijderen,
- Gevarieerde hoogtes in vegetatie
- Diversiteit in flora en fauna: kruidenrijke graslanden, ander agrarisch beheer (denk aan boomgaard, diversiteit gewassen, etc)
- Nadruk op extensieve recreatie (wandelen, hardlopen)
- Inrichting:
- Toegankelijkheid voor wandelaars, die nu aangewezen zijn op paden in de bosranden, soms op de weg en op fietspaden. Denk aan wandelroutes over de velden tussen de gewassen door, denk aan scheiding van wandel- en fietsroutes.
- Veel kansen voor lokale economische inbedding niet een pachter die gras afvoert, maar gewassen voor lokaal gebruik (bier, bakker); vgl-Haarzuilens
- Vriendelijker inrichten: houtwallen ipv prikkeldraad hessen
- Landschappelijk is er samenhang met Vechtoever, richting polder Westboek (maar dat moet samen met gemeente Sb. Vecht), maar in recreatieve zin ook met park Overvecht.
- Dat er wat moet gebeuren en dat er wat kan is evident, maar dat betekent niet dat alles ook moet. Een paar punten in de categorie oppassen /niet doen:
- Geen extra horeca, maar verhoud je tot wat er allemaal al is (Belle/pizzeria, Klop, Vorstelijk Complex, theehuis in tuin bij Vechtoever). Die verbindingen zijn er in fysieke zin al, allemaal binnen 1 km lopen. Verbindingen kunnen worden versterkt in termen van gebruik gewassen tbv lokale producten.

- Geen kap voor schootsveld. Dat snapt niemand en het voelt als (is misschien ook wel) ecologische afbraak. Volwassen bomen zijn van enorme ecologische waarde, die moet je koesteren.
- De grote ingrepen (brug, geul) zijn relatief duur met relatief beperkte meerwaarde. Laat de plannen niet vertragen en laat de weerstand niet vergroten door deze elementen. Het plan kan zonder.
- Geen evenementen of andere verstorende activiteiten. Nabij het kasteel is bijv een boekenmarkt wel voorstelbaar, maar niet als dat verkeer aantrekt. Beperken tot extensief gebruik, zonder extra verkeer. Belangrijkste argumenten: 1) evenementen zijn verstorend voor andere activiteiten, 2) evenementen (in alle parken) privatiseren de vaak rustige publieke ruimte, terwijl die juist nodig is voor de bewoners van stad.
- Je kunt overwegen om honden niet of zeer beperkt toe te staan.
- Dus: ik vind het zeer goed dat er plannen worden gemaakt voor een broodnodige upgrade van het park rond Oud Zuilen. Er is enorm potentieel in termen van natuurwaarde, sociale waarde en ecologische waarde. Er is in de wijk aarzeling over wat er gebeurt, maar ik ben er van overtuigd dat iedereen straks gelukkig wordt van wat we terug krijgen. Het wordt echt prachtig.

Deelnemer, lid van Wijkplatform Overvecht

Ontwikkeling park niet los zien van ontwikkelingen Overvecht!

Deelnemer, omwonende van natuurgebied Zuilen (wonende in Zuilen)

Het natuurgebied Zuilen is nu onze mogelijkheid om vanuit Zuilen de natuur in te gaan, koeien, vogels (ook uilen) en paarden te zien, door het stukje bos te lopen en langs de molens.

Om te genieten van de natuur en een wandeling te maken (voor onze broodnodige beweging).

Wij zien ook vanaf de overkant allerlei vogels en horen 's avonds de uilen roepen!

Dit stukje natuur zo dicht bij de stad verdient het om beschermd en bewaard te blijven omdat het uniek is!

Deelnemer, namens meerdere Bewoners en partij voor de dieren

Ik ken dit bijzondere gebied zeer goed. En namens medebewoners in Overvecht zou ik kort graag een toelichting geven over het belang van dit gebied. Ook zijn er handtekeningen verzameld. De Partij van de dieren heeft mij gevraagd om te spreken.

GEEF DE VOGELS EEN STEM

Oud Zuilen is een Uniek natuurgebied

Bij geen stad is er zo'n unieke plek als bij Oud Zuilen. Het unieke aan dit gebied is onder andere dat een groot deel van het jaar heel veel ooievaars verblijven. Ik tel ze een paar keer per week. Het aantal varieert van 30 tot maar liefst meer dan 90. Dat is de volgens mij de grootste populatie van Nederland. Ook andere vogels en dieren zijn er waar te nemen. Er is sprake van grote mate van biodiversiteit. Blijkbaar voelen dieren zich hier thuis in dit vergeten stukje landschap. Wellicht komt dit door dat dit stukje land met rust is gelaten en de natuurlijk beek die er stroomt.

Effect van recreatieplannen landschapspark Oud Zuilen voor de natuur

Er zijn genoeg voorbeelden terug te vinden, waar een gemeente het heeft nagelaten de natuur te behouden. Het zou zonde zijn als mensen door deze weide lopen. Dit verstoort het natuurlijke habitat van deze vogels, die ooit bijna uitgestorven zijn. Het is nog het enige natuurgebied dat hier in de stad is. Zodra er een park uit wordt gemaakt wordt dan komen de vogels niet meer terug, dan is het voor altijd voorbij. Het is al bijzonder dat er zoveel vogels bij elkaar in de buurt van nature zijn, waar kinderen nog echt dieren kunnen zien in hun natuurlijke omgeving. Helaas is het aantal zwanenparen al afgenomen door ingrijpen van de mens.

Mijn voorstel

Waarom iets aanpassen wat goed is. Ons pleidooi is dan ook om deze weide te laten in zijn natuurlijke vorm. Dat volwassenen, kinderen en dieren kunnen blijven genieten van dit natuurlijk historisch erfgoed. Nu kunnen mensen al met genoeg afstand er omheen wandelen en de vogels bewonderen. En er is al een weg door de weiden. Meer voetpaden en recreatie verstoren de natuurlijke habitat van de vogels. Wellicht is het idee om kaart te plaatsen met informatie over wat er in dit mooie stukje natuur te bewonderen is en wanneer. Ook educatie van kinderen kan een idee zijn, zoals het gidsen. En dat allemaal op loopafstand van de stand. Wij wensen dat de gemeente Utrecht ook dit initiatief steunt en wellicht ideeën heeft om de natuur te behouden en dichterbij de mensen te brengen. Voor meer begrip dat de natuur iets natuurlijks is, wat erbij hoort. Ook in de buurt van een stad.

Handtekeningenactie

Wij hebben onder bewoners van Utrecht Overvecht een kleine handtekeningenactie (54 handtekeningen) georganiseerd. 98 procent heeft aangegeven dit stukje natuur te behouden.

Deelnemer

Het gebied rond oud Zuilen is al een prachtig natuur- en wandelgebied. Daar hoeft niets aan te veranderen. Beter te investeren in een nieuw nog te vormen park zoals het Demkapark. Daar is veel meer groen winst te halen.

Deelnemer

Waarde raads- en commissieleden,

In mijn betoog kan ik het hebben over dat de groei van een stad niet perse een argument is om een landschapspark aan te leggen. Immers niet iedereen gaat in Zuilen of in Overvecht wonen. Ik kan aangegeven dat Overvecht al één van de groenste wijken van Utrecht is en dat er voldoende groen is. Denk bijvoorbeeld aan het Vechtzoompark of aan de stroken langs de Vecht.

Ook kan ik het in mijn betoog hebben over het feit dat aangegeven wordt dat het geen vruchtbare grond is, maar dat het dan erg vreemd is dat 10% van de landelijke ooievaars rusten en foerageren in deze weilanden. Over de unieke beelden van deze vogels die landen en rusten op de lantarenpalen op de Franciscusdreef. Ik kan het hebben over de bijzondere vogels zoals de koperwieken, ijsvogels, kieviten en buizerds die er wonen. Over de reigersnesten net buiten Oud Zuilen die dit gebied gebruiken om te foerageren. En dat de angst bestaat dat deze dieren door de aanpassingen niet meer terugkomen. Over de vleermuizen en hazenpopulatie die nu al onder druk staat vanwege loslopende honden in het gebied. En ja, tevens kan ik dieper ingaan over wat de gevolgen zullen zijn qua milieuvervuiling in dit gebied. Dat ik en mijn partner nu al redelijk vaak het natuurgebied aan Fort aan de Klop schoonmaken. Tot slot kan ik ingaan op het feit dat langs Fort aan de Klop (kant parkeerplaats) een groot veld ligt dat gebruikt kan worden om meer planten en bloemen te plaatsen. Maar dit alles ga ik niet doen.

Ik wil u graag vragen om het volgende te doen. Sluit uw ogen eens. Het is 19 graden en u voelt de warmte van de lentezon op uw gezicht. U staat bij de 2e polderweg met aan uw rechterhand atletiekbaan Overvecht. Rustig loopt u naar het licht kronkelige pad dat de twee weilanden van elkaar scheidt. U neemt dit pad. In het midden van het pad staan een paar forse kale bomen. Daar stopt u voor een ogenblik. Het enige dat ik u vraag is. Wat ziet u? Wat hoort u? Wat voelt u?

U loopt verder. Alleen of met uw geliefde. Wellicht met het hele gezin. U slaat rechts af richting het bos. Iets verderop het pad gaat u naar links. Halverwege staat er een bankje. U gaat daar zitten.

Wederom vraag ik u. Wat ziet u? Wat hoort u? Wat voelt u?

Nu neem ik u mee naar het Julianapark op precies dezelfde dag. U staat op het grote veld alleen, met uw geliefde of met uw gezin. Wederom stel ik u de vraag. Wat ziet u? Wat hoort u? Wat voelt u? Tot slot stel ik u de vraag. Wat maakt u gelukkiger?

Ik hoop dat u dit gebied niet zult aanpassen, maar extra gaat beschermen. Hang borden op met informatie over de verschillende diersoorten en verklaar het tot stiltegebied. Controleer strenger op loslopende honden. Wees trots dat er een prachtig natuurgebied ligt in een stedelijke omgeving. Laten wij uniek zijn in Nederland en daarbuiten en de stad zijn met een beschermd natuurgebied waar bijzondere dieren leven.

Ik dank u voor uw tijd